

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"ו בטבת, תשפ"א
10 בינואר, 2021
010/2021

תחושת ביטחון אישי - ממצאים מתוך סקר ביטחון אישי 2019

Sense of Personal Security - Findings from the Personal Security Survey 2019

ב-2014 החלה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לבצע מדי שנה ובאופן שוטף את סקר ביטחון אישי (נפגעי עבירה) בהזמנת המשרד לביטחון הפנים ובמימונו. סקר ביטחון אישי שוטף מבוצע במרבית מדינות המערב. הוא משמש למדידת היפגעות מהעבריינות המדווחת והלא מדווחת למשטרה ולתכנון ולקביעה של מדיניות מבוססת נתונים.

במהלך השנה שקדמה לסקר נפגעו בישראל כ-651 אלף בני 20 ומעלה מעבירות מסוגים שונים (11.5% נפגעים).

תחושת ביטחון אישי

- 85.7% מבני 20 ומעלה ציינו שהם חשים בטוחים¹ ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה.
- 91.5% מבני 20 ומעלה ציינו שהם חשים בטוחים באופן כללי באזור מגורים.
- 10.3% מבני 20 ומעלה ציינו שהם חוששים להיפגע מאלימות באזור המגורים.
- 20.1% מהערבים ציינו כי הם חוששים להיפגע מאלימות באזור המגורים, לעומת 8.1% מהיהודים והאחרים.
- האחוז הנמוך ביותר של פרטים שציינו שהם חשים בטוחים ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה נצפה ביישובים מאשכולות 3-4 של המדד החברתי-כלכלי (81.7%), ואילו האחוז הגבוה ביותר נצפה ביישובים מאשכולות 7-8 (87.6%).
- האחוז הנמוך ביותר של פרטים שציינו שהם חשים בטוחים באופן כללי באזור מגוריהם נצפה ביישובים מאשכולות 3-4 של המדד החברתי-כלכלי (87.9%), ואילו האחוז הגבוה ביותר נצפה ביישובים מאשכולות 7-8 (93.6%).
- האחוז הגבוה ביותר של פרטים שציינו שהם חוששים להיפגע מאלימות באזור מגוריהם נצפה ביישובים מאשכולות 3-4 של המדד החברתי-כלכלי (15.7%), ואילו האחוז הנמוך ביותר נצפה ביישובים מאשכולות 7-8 (6.5%).
- 22.0% מבני 20 ומעלה ציינו שהם חוששים להיפגע מעבירה מקוונת כתוצאה משימוש באינטרנט.

¹ 'במידה רבה' או 'במידה רבה מאוד', וכך לאורך כל ההודעה.

- נמצא פער גדול בין תחושת הביטחון האישי ללכת לבד בשעות החשכה של נשים שנפגעו מעבירה כנגד הפרט ב-12 החודשים שקדמו לסקר (71.3%), לבין נשים שלא נפגעו מעבירה דומה באותה תקופה (80.5%).

להגדרות והסברים

תחושת ביטחון אישי²

סקר ביטחון אישי 2019 מספק נתונים על תחושת הביטחון של בני 20 ומעלה, בזמן מילוי הסקר, בכמה מישורים.

תחושת ביטחון

תחושת ביטחון אישי באזור המגורים, באופן כללי
תחושת ביטחון ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה
שינוי בתחושת הביטחון לעומת השנה הקודמת.
מענה לפי האופנויות "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד" מעיד על תחושת ביטחון גבוהה.
הנתונים בהודעה מתייחסים רק לאופנויות האלה.

חשש מפגיעה

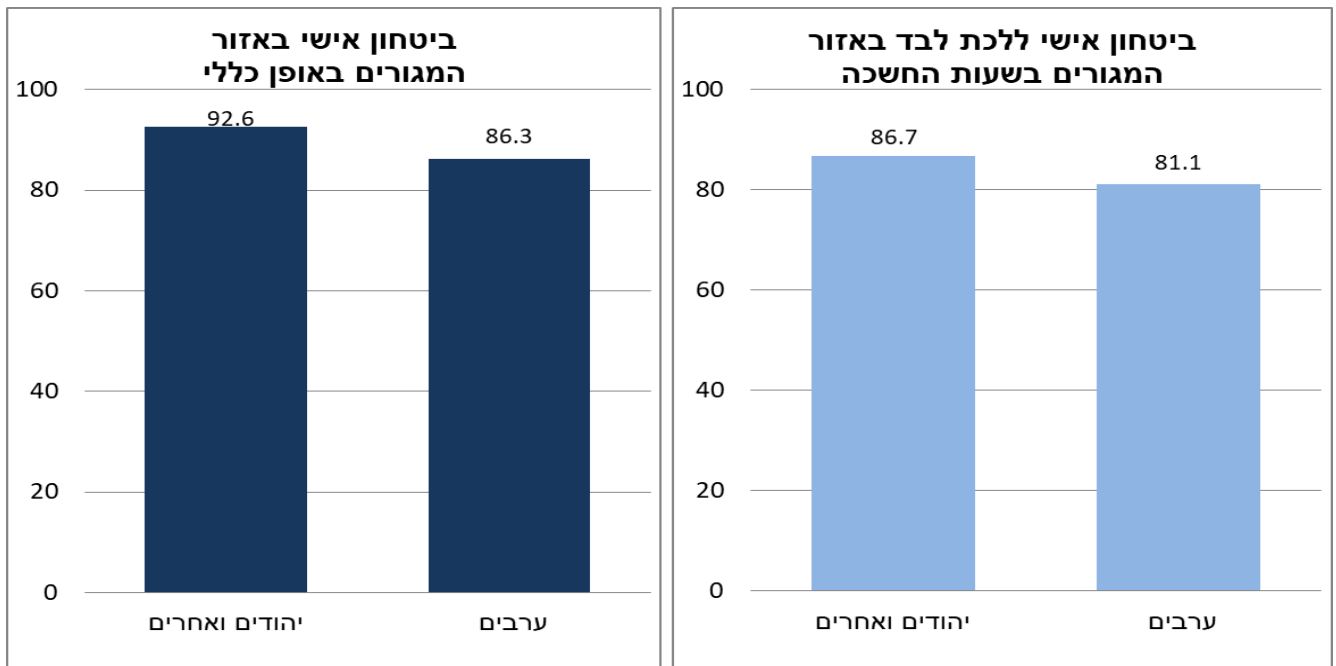
- (1) חשש להיפגע מאלימות באזור המגורים
 - (2) חשש להיפגע מעבירה מקוונת כתוצאה משימוש באינטרנט
- מענה לפי האופנויות "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד" מעיד על תחושת ביטחון נמוכה.
הנתונים בהודעה מתייחסים רק לאופנויות האלה.

תחושת ביטחון אישי בקרב בני 20 ומעלה, לפי קבוצת אוכלוסייה

- אחוז היהודים והאחרים שדיווחו על תחושת ביטחון באופן כללי באזור המגורים (92.6%), גבוה יותר מאחוז הערבים (86.3%).
- גם אחוז היהודים והאחרים שחשו ביטחון ללכת לבד בשעות החשכה באזור המגורים, גבוה מאחוז הערבים (86.7% לעומת 81.1%, בהתאמה).

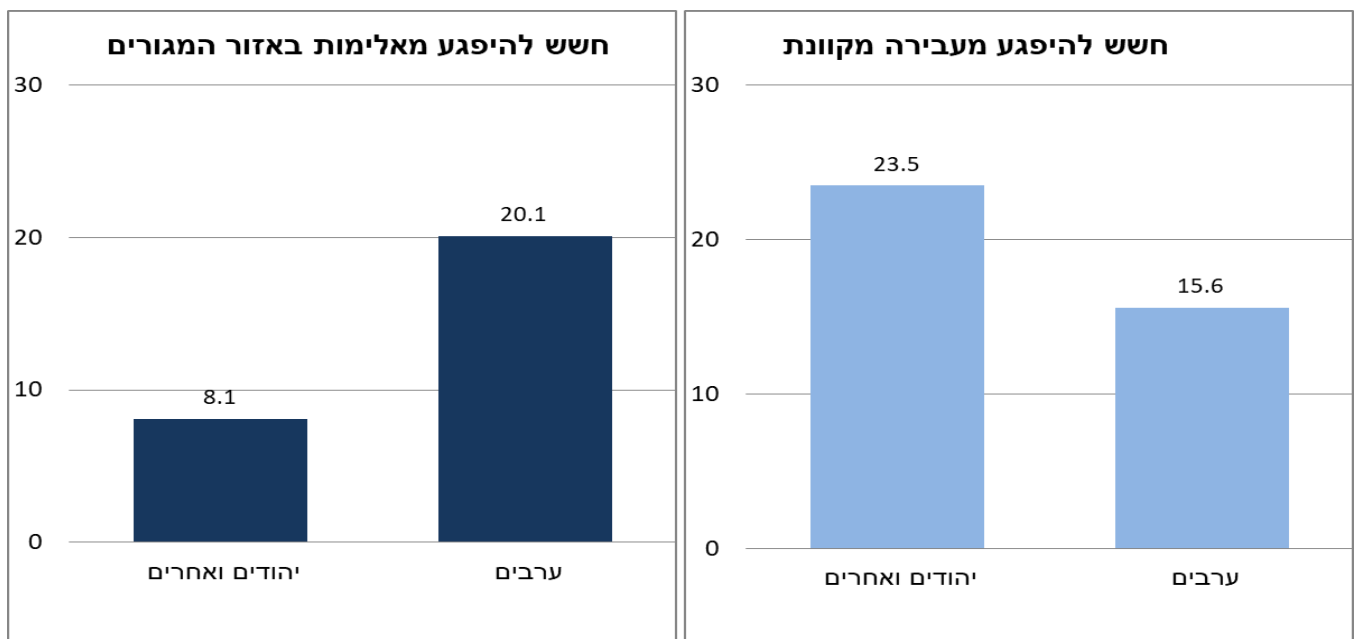
² לנוסח השאלות השונות בסקר הבודקות את תחושת הביטחון האישי ראו הגדרות בסוף ההודעה.

תרשים 1 - בני 20 ומעלה, החשים ביטחון אישי באזור המגורים, לפי קבוצות אוכלוסייה, אחוזים, 2019

- 20.1% מהערבים ציינו כי הם חוששים להיפגע מאלימות באזור המגורים בפער ניכר לעומת 8.1% מהיהודים והאחרים.
- 23.5% מהיהודים ואחרים ציינו כי הם חוששים להיפגע מעבירה מקוונת, לעומת 15.6% מהערבים.

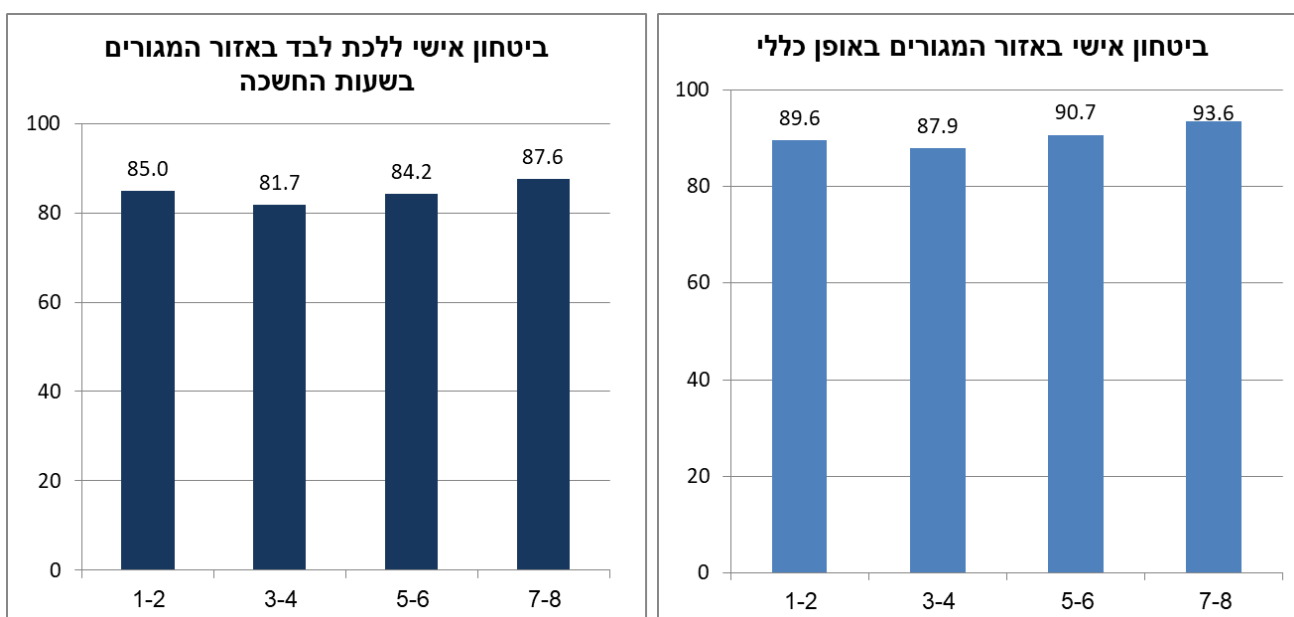
תרשים 2 - בני 20 ומעלה, החוששים להיפגע מעבירה, לפי קבוצות אוכלוסייה, אחוזים, 2019

תחושת ביטחון אישי בקרב בני 20 ומעלה, לפי אשכול חברתי-כלכלי³

- בתחושת הביטחון באופן כללי באזור המגורים נמצאו הבדלים קטנים באחוזים בין האשכולות השונים. האחוז הגבוה ביותר (93.6%) נצפה ביישובים מאשכולות 7-8 של המדד חברתי-כלכלי, ואילו האחוז הנמוך ביותר נצפה באשכולות 3-4 (87.9%).
- גם בתחושת הביטחון האישי ללכת לבד בשעות החשכה נמצאו הבדלים קטנים באחוזים בין האשכולות השונים. האחוז הגבוה ביותר (87.6%) נצפה ביישובים מאשכולות 7-8 של המדד חברתי-כלכלי, ואילו האחוז הנמוך ביותר נצפה ביישובים באשכולות 3-4 (81.7%).

תרשים 3 - בני 20 ומעלה, החשים ביטחון אישי באזור המגורים, לפי אשכול חברתי-כלכלי(1), אחוזים, 2019

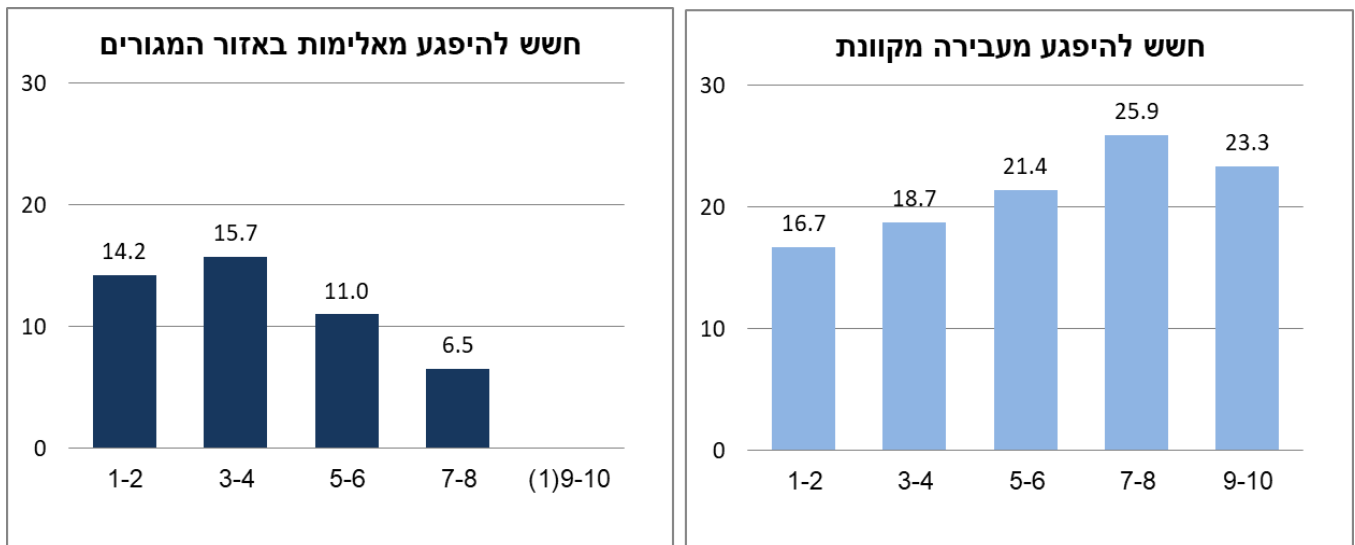

(1) לא ניתן לפרסם נתונים עבור אשכול חברתי-כלכלי 9-10, עקב טעות דגימה הגבוהה מ-30%.

- האחוז הגבוה ביותר של פרטים שציינו כי הם חוששים להיפגע מאלימות באזור המגורים נצפה בקרב הגרים ביישובים מאשכולות 3-4 (15.7%), ואילו האחוז הנמוך ביותר נצפה בקרב הגרים ביישובים מאשכולות 7-8 (6.5%).
- האחוז הגבוה ביותר של פרטים שציינו כי הם חוששים להיפגע מעבירה מקוונת כתוצאה משימוש באינטרנט נצפה בקרב הגרים ביישובים מאשכולות 7-8 (25.9%), ואילו האחוז הנמוך ביותר נצפה בקרב הגרים ביישובים מאשכולות 1-2 (16.7%).

³ ראו הגדרות והסברים

תרשים 4 - בני 20 ומעלה, החוששים להיפגע, לפי אשכול חברתי-כלכלי (1), אחוזים, 2019

(1) לא ניתן לפרסם נתונים עבור אשכול חברתי-כלכלי 9-10, עקב טעות דגימה הגבוהה מ-30%.

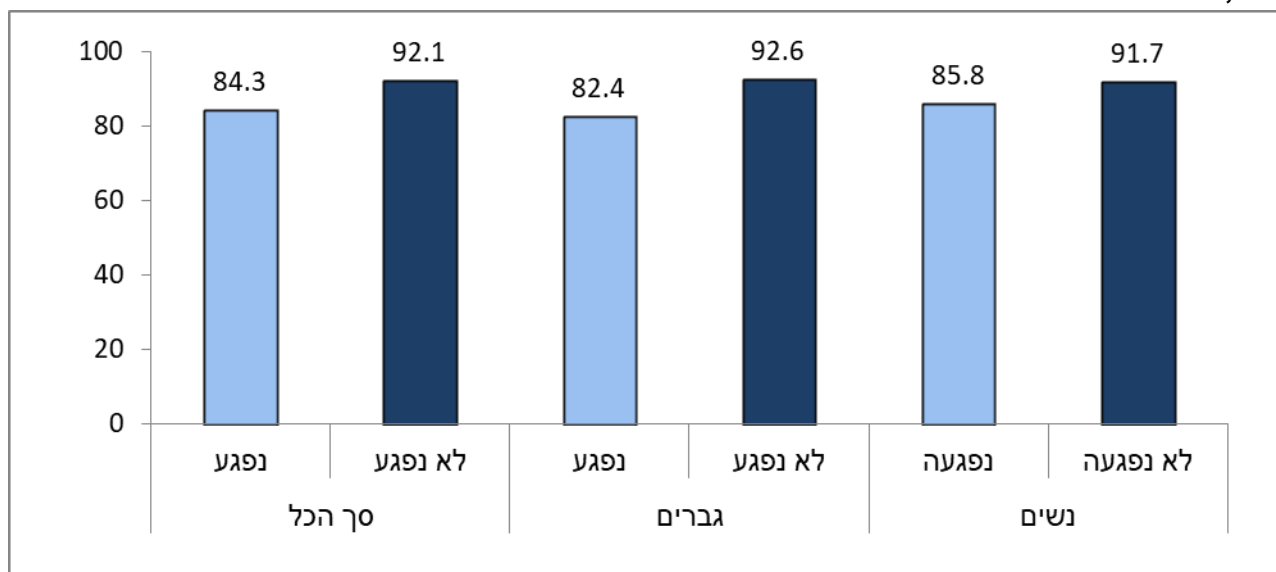
תחושת ביטחון אישי בקרב בני 20 ומעלה, לפי היפגעות קודמת מעבירה

תחושת הביטחון האישי של הפרט עשויה להיפגע עקב היותו קורבן לעבירה כלשהי. להלן השוואה של תחושת הביטחון האישי בין אנשים שנפגעו מעבירה כנגד הפרט (לא כולל עבירה מקוונת) ב-12 החודשים שקדמו לסקר, לאנשים שלא נפגעו מעבירה דומה באותה תקופה.

תחושת הביטחון האישי באופן כללי באזור המגורים

- אחוז הפרטים שחשו ביטחון אישי באופן כללי באזור המגורים ונפגעו מעבירה כנגד הפרט עמד על 84.3%, והיה נמוך מאחוז הפרטים שלא נפגעו מעבירה דומה באותה התקופה - 92.1%.
- גם בקרב גברים שנפגעו מעבירה כנגד הפרט, אחוז המדווחים על תחושת ביטחון אישי באופן כללי באזור המגורים היה נמוך מהאחוז בקרב אלו שלא נפגעו מעבירה דומה באותה תקופה (82.4% לעומת 92.6%, בהתאמה).
- בקרב נשים שנפגעו מעבירה כנגד הפרט, אחוז המדווחות על תחושת ביטחון אישי באופן כללי באזור המגורים היה נמוך מהאחוז בקרב אלו שלא נפגעו מעבירה דומה באותה תקופה (85.8% לעומת 91.7%, בהתאמה).

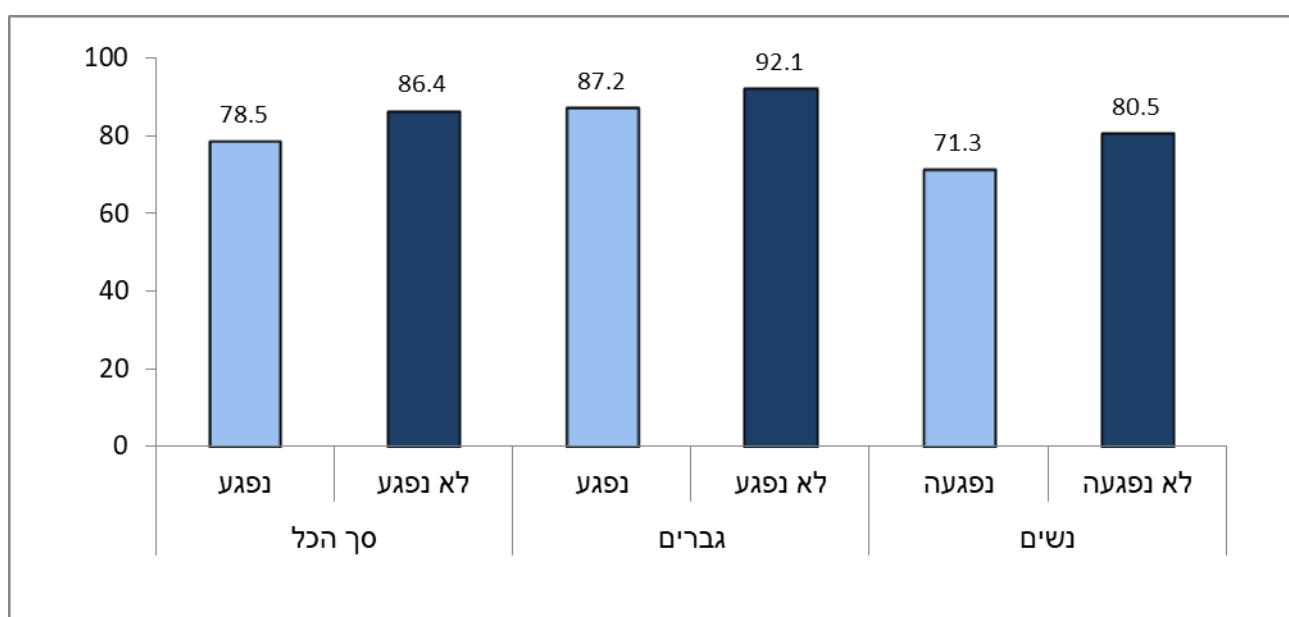
תרשים 5 – בני 20 ומעלה, החשים ביטחון אישי באופן כללי באזור המגורים, לפי היפגעות קודמת מעבירה, אחוזים, 2019

תחושת הביטחון ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה

- אחוז החשים ביטחון ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה, עמד על 78.5% בקרב אלו שנפגעו מעבירה כנגד הפרט, לעומת 86.4% בקרב אלו שלא נפגעו מעבירה דומה באותה תקופה.
- בקרב גברים שנפגעו מעבירה כנגד הפרט, אחוז החשים ביטחון ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה עמד על 87.2%, לעומת 92.1% מאלו שלא נפגעו מעבירה דומה באותה תקופה.
- נשים חשות בטוחות פחות מהגברים הן בקרב אלו שנפגעו מעבירה הן בקרב אלו שלא נפגעו מעבירה. 71.3% מנפגעות העבירה חשו ביטחון ללכת לבד בשעות החשיכה, לעומת 80.5% מאלו שלא נפגעו מעבירה.

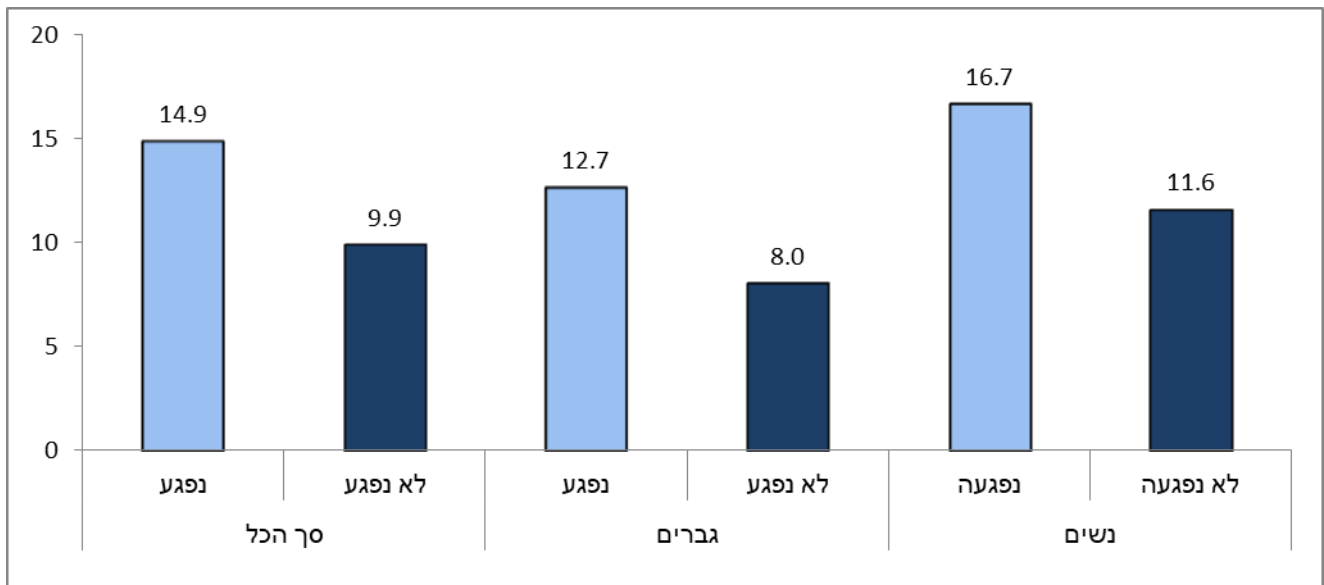
תרשים 6 – בני 20 ומעלה, החשים ביטחון אישי ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה, לפי היפגעות קודמת מעבירה, אחוזים, 2019

החשש להיפגע מאלימות באזור המגורים

- באחוזי החוששים להיפגע מאלימות באזור המגורים נמצא פער גדול בין אלו שנפגעו מעבירה כנגד הפרט (14.9%) לבין אלו שלא נפגעו (9.9%).
- בקרב גברים, 12.7% מנפגעי העבירה דיווחו כי חוששים להיפגע מאלימות באזור המגורים, ו-8.0% מאלו שלא נפגעו מעבירה.
- בקרב נשים, 16.7% מנפגעות העבירה דיווחו כי הן חוששות להיפגע מאלימות באזור המגורים, ו-11.6% מאלו שלא נפגעו מעבירה.

תרשים 7 – בני 20 ומעלה, החוששים להיפגע מאלימות באזור המגורים, לפי היפגעות קודמת מעבירה, אחוזים, 2019

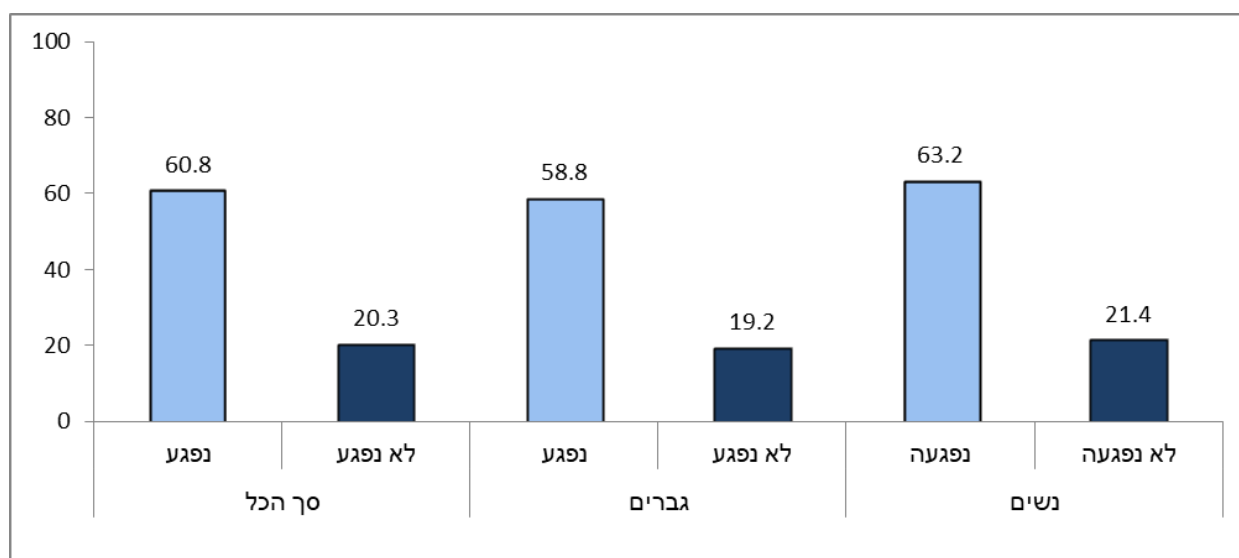
חשש להיפגע מעבירה מקוונת (כתוצאה משימוש באינטרנט) בקרב בני 20 ומעלה, לפי היפגעות קודמת מעבירה מקוונת, אחוזים, 2019

בעידן הנוכחי, רבות מהעבירות עוברות מהמרחב הציבורי למרחב המקוון. סקר ביטחון אישי מספק נתונים גם על מידת החשש להיפגע מעבירה מקוונת כתוצאה משימוש באינטרנט, כגון גנבת מידע דרך אתר אינטרנט, התחזות או איום באמצעות מערכות ממוחשבות. גם במקרה של עבירות מקוונות, תחושת החשש של הפרט מפגיעה כתוצאה משימוש באינטרנט, עשויה להיות מושפעת מהיותו קורבן לעבירה כלשהי במרחב המקוון. להלן השוואה של מידת החשש ליפול קורבן לעבירה מקוונת בין אנשים שנפגעו מעבירה מסוג זה ב-12 החודשים שקדמו לסקר, לבין אנשים שלא נפגעו מעבירה כזו באותה תקופה.

במהלך 12 החודשים שקדמו לסקר, נפגעו 4.4% מבני 20 ומעלה מעבירה מקוונת – השיעור הגבוה מבין העבירות הנסקרות בסקר 2019.

- רוב הפרטים שנפגעו מעבירה מקוונת (60.8%), דיווחו כי הם חוששים להיפגע מעבירה מקוונת, לעומת 20.3% מהפרטים שלא נפגעו מעבירה מקוונת ב-12 החודשים שקדמו לסקר.
- בקרב גברים שנפגעו מעבירה מקוונת כנגד הפרט, אחוז החוששים להיפגע מעבירה מקוונת עמד על 58.8%, לעומת 19.2% מאלו שלא נפגעו מעבירה דומה.
- בקרב נשים שנפגעו מעבירה מקוונת כנגד הפרט, אחוז החוששות להיפגע מעבירה מקוונת עמד על 63.2%, לעומת 21.4% מאלו שלא נפגעו מעבירה דומה.

תרשים 8 – בני 20 ומעלה, החוששים להיפגע מעבירה מקוונת, לפי היפגעות קודמת מעבירה מקוונת, אחוזים, 2019

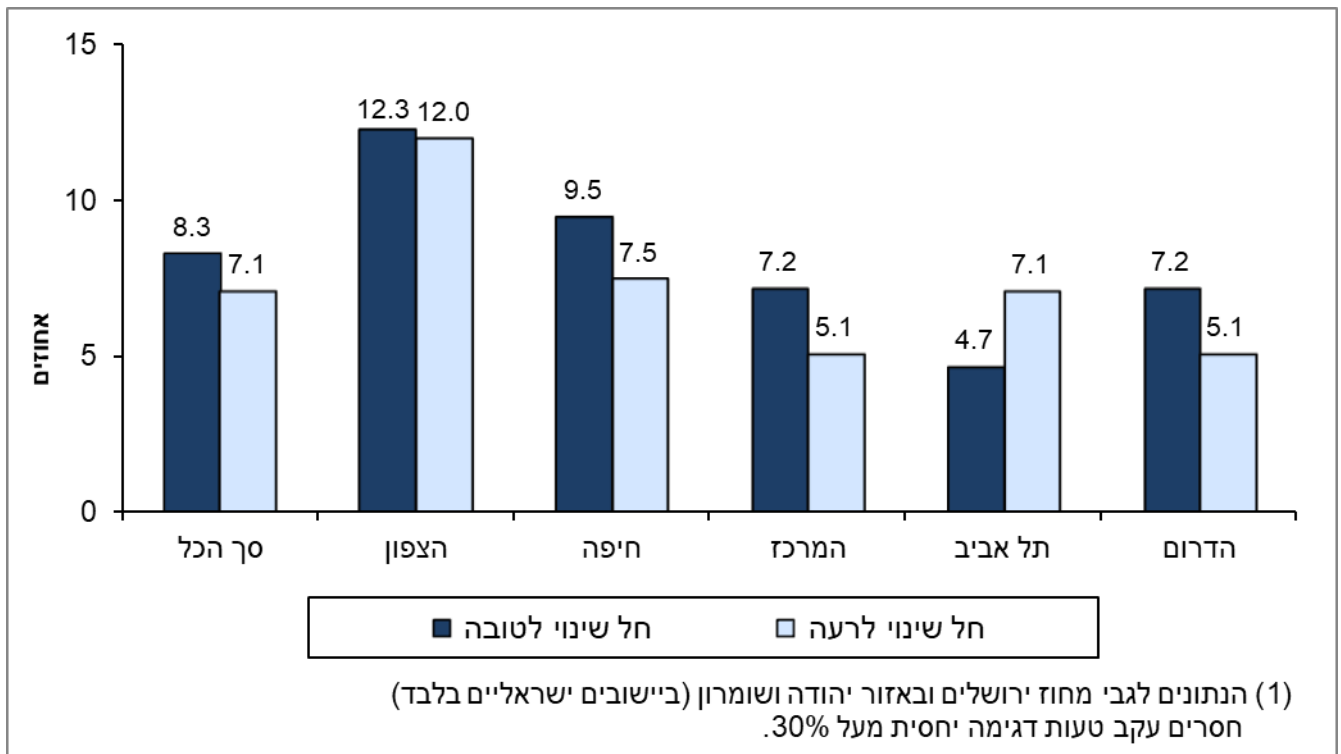

שינוי בתחושת הביטחון האישי לעומת השנה הקודמת בקרב בני 20 ומעלה, לפי מחוז מגורים

בסקר ביטחון אישי 2019 נשאלו המשיבים בסקר האם חל שינוי בתחושת הביטחון האישי שלהם לעומת השנה שעברה. אפשרויות המענה הן: חל שינוי לטובה; לא חל שינוי כלל; חל שינוי לרעה. בתרשים שלהלן, מוצגים הנתונים עבור פרטים שחשו שינוי לטובה ופרטים שחשו שינוי לרעה, ללא פרטים שצינו כי לא חל שינוי בתחושת הביטחון שלהם לעומת השנה שעברה.

- באופן כללי, בקרב 8.3% מבני 20 ומעלה חל שינוי לטובה בתחושת הביטחון האישי שלהם לעומת השנה הקודמת, ובקרב 7.1% - חל שינוי לרעה.
- בחלוקה לפי מחוזות ניתן לראות כי במרבית המחוזות, אחוז הפרטים שצינו כי חל שינוי לטובה בתחושת הביטחון האישי שלהם גבוהה לעומת אלו שצינו כי חל שינוי לרעה. האחוז הגבוה ביותר של פרטים שדיווחו על שינוי לטובה בתחושת הביטחון נצפה במחוז הצפון (12.3%). מחוז תל-אביב הוא המחוז היחיד שבו אחוז הפרטים שדיווחו על שינוי לרעה (7.1%) היה גבוה יותר לעומת אלה שדיווחו על שינוי לטובה (4.7%).

תרשים 9 – שינוי בתחושת הביטחון האישי בהשוואה לשנה הקודמת בקרב בני 20 ומעלה, לפי מחוז מגורים (1)

הגדרות והסברים

אוכלוסיית הסקר

אוכלוסיית הסקר היא האוכלוסייה הקבועה של מדינת ישראל, בגיל 20 ומעלה במשקי בית. היא כוללת גם את דיירי המוסדות אשר שוהים במוסד שלא לצרכים טיפוליים, כגון מעונות סטודנטים, מרכזי קליטה ותוכניות דיור מוגן לאוכלוסייה המבוגרת. עולים חדשים נכללים באוכלוסיית הסקר רק אם עלו לישראל חצי שנה או יותר לפני מועד הריאיון.

קבוצות שאינן נכללות באוכלוסיית הסקר: דיירים במוסדות טיפוליים או דיירים שלא ניתן ליצור קשר עימם (כגון בתי אבות, בתי חולים למחלות כרוניות, בתי סוהר), תושבי ישראל אשר שהו בחו"ל יותר משנה ברציפות בעת הסקר, דיפלומטים וזרים השוהים בישראל שנה או יותר ברציפות, עולים חדשים אשר עלו ארצה פחות מחצי שנה לפני מועד הריאיון, בדווים ותושבים אחרים הגרים מחוץ ליישובים מוכרים.

בסקר נבדקו היקף ההיפגעות מעבירות מסוגים שונים ותחושת הביטחון האישי בקרב האוכלוסייה הקבועה של מדינת ישראל בגיל 20 ומעלה. נתוני הסקר נאספו מאוקטובר 2018 עד ספטמבר 2019 במהלכם נשאלו המרואיינים על היפגעותם מעבירות ב-12 החודשים שקדמו לסקר.

הסקר מספק נתונים לפי חמישה סוגי עבירות כלפי הפרט: גנבה, אלימות או איום אלימות, הטרדה מינית, עבירת מין, עבירה מקוונת וכן נתונים על היפגעות משקי הבית מעבירות רכוש והיפגעות של ילדים ובני נוער במשק הבית. ממצאי הסקר מספקים גם נתונים על תחושת הביטחון האישי ועל היפגעות מעבירות איכות חיים שונות כמו היפגעות מרעש ובריונות בכביש.

עבירה - התנהגות אסורה ובת-עונשין על פי הוראות החוק, מעשה הכרוך בהפרת חוק או בהפרת תקנה. מעשה או מחדל אשר בעצם עשייתו, יש עבירה על החוק ועל הכללים שנקבעו בחוקי המדינה.

עבריינות - פעילות הנעשית בניגוד לחוק.

נפגעי עבריינות - קורבנות או נפגעים כתוצאה מפעילות עבריינית.

תחושת הביטחון האישי - תחושה סובייקטיבית של האדם המבטאת את המצב של ביטחונו האישי. תחושת הביטחון האישי קשורה להגנה על גופו, נפשו ורכושו של האדם מפני קשת רחבה מאוד של איומים בחיי היומיום, וביניהם פגיעה מפשיעה וחשיפה לעבריינות.

המדד החברתי-כלכלי - מאפיין יחידות גאוגרפיות לפי הרמה החברתית-כלכלית של אוכלוסיית התושבים, אשר נמדדת על פי תכונותיה הבסיסיות בתחומים: הרכב דמוגרפי, השכלה וחינוך, רמת חיים, תעסוקה וגמלאות.

אשכול חברתי-כלכלי הוא תוצאה של חלוקת היחידות הגאוגרפיות, לפי ערך המדד החברתי-כלכלי שלהן, ל-10 קבוצות הומוגניות שאינן שוות בגודלן. אשכול 1 מציין את הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה הנמוכה ביותר, ואשכול 10 מציין את הרמה הגבוהה ביותר.

שאלות על ביטחון אישי מתוך שאלון הסקר

הסקר בוחן את רמת הביטחון האישי שחשים בני 20 ומעלה באמצעות שלוש שאלות עיקריות:

- **באיזו מידה אתה מרגיש בטוח ללכת לבד באזור מגוריך בשעות החשכה?** (במידה רבה מאוד, במידה רבה, במידה מועטה, כלל לא)
- **באיזו מידה אתה חושש להיפגע מאלימות באזור מגוריך?** (במידה רבה מאוד, במידה רבה, במידה מועטה, כלל לא)
- **באופן כללי, באיזו מידה אתה חש ביטחון אישי באזור מגוריך?** (במידה רבה מאוד, במידה רבה, במידה מועטה, כלל לא)

כמו כן, נשאלים הנדגמים בסקר על השינוי בתחושת הביטחון האישי שלהם בהשוואה לשנה הקודמת:

- **בהשוואה לשנה שעברה, האם חל שינוי בתחושת הביטחון האישי שלך?** (חל שינוי לטובה, לא חל שינוי, חל שינוי לרעה)

שאלה שנוספה לסקר בתחום רמת הביטחון האישי נוגעת למידת החשש משימוש באינטרנט והחשיפה להיפגעות מעבירות מקוונות:

- **באיזו מידה אתה חושש להיפגע מעבירה מקוונת, כתוצאה משימוש באינטרנט? כגון גנבת מידע דרך אתרי אינטרנט, התחזות או איום באמצעות מערכות ממוחשבות** (במידה רבה מאוד, במידה רבה, במידה מועטה, כלל לא)

שאלות על היפגעות מסוגי העבירות השונים מתוך שאלון הסקר

הסקר בודק היפגעות של נדגמים בני 20 ומעלה והיפגעות של ילדים בני 2-18 (אם נמצאים) במשק הבית של הנדגמים במהלך השנה שקדמה לסקר מכמה סוגי עבירות, להלן הפירוט.

- **עבירת גנבה** - האם נגנב ממך ללא שימוש בכוח וללא איום בשימוש בו, דבר מה כגון ארנק או טלפון נייד? לא כולל גנבה מדירה ומרכב.
 - **עבירת אלימות או איום באלימות** - האם נפגעת מעבירת אלימות או מאיום באלימות: היכו אותך, איימו עליך, חטפו ממך תיק, שדדו אותך וכדומה?
 - **הטרדה מינית** (שאלה זו אינה רלוונטית עבור ילדים עד גיל 18) - האם הטרידו אותך מינית? הטרדה מינית עלולה להיעשות במילים או בהתנהגות כלפי גבר או כלפי אישה בכל גיל כגון רמיזות מיניות, הערות מיניות, הצצה.
 - **עבירת מין** - האם נפגעת מעבירת מין כגון מעשה מגונה, ניסיון לאונס או אונס?
 - **עבירה מקוונת (Cyber Crime)** - הכוונה היא לעבירות שבוצעו כלפיך באמצעות מערכות ממוחשבות כגון אינטרנט, פייסבוק או וואטסאפ.
- השאלה בסקר היא: האם נפגעת באופן אישי מעבירות מכוונות ולא אקראיות כגון גנבת מידע דרך אתרי אינטרנט, התחזות או איום באמצעות מערכות ממוחשבות?